

ΣΥΛΛΑΒΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΥ

Κάθε λέξη αποτελείται από κομματάκια που το καθένα προφέρεται χωριστά από το άλλο. Το κάθε κομμάτι αποτελείται από ένα ή περισσότερα σύμφωνα κι ένα φωνήεν ή από ένα ή περισσότερα σύμφωνα και έναν δίφθογγο ή από ένα φωνήεν ή από έναν δίφθογγο.

π.χ. στρα-τη-γός , και-ρός, α-έ-ρας, αυ-το-κί-νη-το

Ανάλογα τον αριθμό των συλλαβών της μια λέξη ονομάζεται:

- μονοσύλλαβη (έχει μία συλλαβή) : το, πως, οι
- δισύλλαβη (έχει δύο συλλαβές) : κα-νείς, πά-ντα, έ-να
- τρισύλλαβη (έχει τρεις συλλαβές) : τί-πο-τα, πού-λη-σε, μα-λώ-νω
- πολυσύλλαβη (έχει περισσότερες από τρεις συλλαβές) : κα-θα-ρί-ζει, πα-νε-πι-στή-μι-ο, ξε-χα-στή-κα-με

Κάθε συλλαβή μιας λέξης ,αναλόγως τη θέση της, έχει κι αυτή τη δική της ονομασία. Έτσι η συλλαβή που βρίσκεται στο τέλος της λέξης λέγεται λήγουσα, η προτελευταία συλλαβή λέγεται προπαραλήγουσα κι η τρίτη απ' το τέλος προπαραλήγουσα.

π.χ.

		προπαραλήγουσα	παραλήγουσα	λήγουσα
ου	ρα	νο	ξύ	στης
			φω	νή

Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε να συλλαβίζουμε τις λέξεις χρησιμοποιώντας το ενωτικό (-) ώστε στον γραπτό λόγο, όταν δε φτάνει η σειρά για να γράψουμε ολόκληρη τη λέξη, να τη χωρίζουμε και να συνεχίζουμε στην κάτω σειρά.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΥ

α) Ένα σύμφωνο ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζεται με το δεύτερο φωνήεν:

α- νά- με- σα

β) Δύο σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν, εάν αρχίζει ελληνική λέξη από αυτά:

πα- **τρί**- δα (τραπέζι), δα- **σκά**- λα (σκάλα), πρό- **βλη**- μα (βλέπω)

Εάν όμως δεν αρχίζει ελληνική λέξη από αυτά, τότε χωρίζονται:

αρ- χί- ζω (ρχ ;), **έκ- θε- ση** (κθ ;), **αρ- γείς** (ργ ;)

γ) Δύο όμοια σύμφωνα πάντα χωρίζονται καθώς δεν υπάρχει ελληνική λέξη που ν' αρχίζει από δύο όμοια σύμφωνα:

θά- λασ- σα, **άγ- γε- λος**, **κόκ- κι- νος**

δ) Τρία ή περισσότερα σύμφωνα ανάμεσα σε δύο φωνήεντα συλλαβίζονται με το δεύτερο φωνήεν, εάν αρχίζει ελληνική λέξη από τα δύο πρώτα:

κα- τα- στρέ- φω (στέμμα), **ε- χθρός** (χθες)

Εάν όμως δεν αρχίζει ελληνική λέξη από αυτά, τότε χωρίζονται. Το πρώτο σύμφωνο πάει με το προηγούμενο φωνήεν και τα υπόλοιπα σύμφωνα με το επόμενο:

αν- θρω- πος (νθ ;), **εκ- στρα- τεί- α** (κσ ;)

ε) Τα δίψηφα φωνήεντα (ει,οι,αι,ου,υι), οι δίφθογγοι (αη,αϊ,οη,οϊ), οι καταχρηστικοί δίφθογγοι (ια,εια,οια,υα κτλ.) και οι συνδυασμοί (αυ,ευ) κατά τον συλλαβισμό δε χωρίζονται γιατί λογαριάζονται ως ένα φωνήεν:

αυ- τός, **ε- κεί**, **παι- διά**, **α- δειά- ζω**, **κο- ρόι- δο**

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1) Να τοποθετήσεις τις λέξεις στη σωστή στήλη του πίνακα που ακολουθεί:

ακριβός, μαλακώνω, αναμενόμενος, τιμή, που, τρίγωνο, περιστέρι, καταλαβαίνω, από, μαχαιροπίρουνα, το, δύο, δυο, δώρο, γιατί, παιδάκι, ιστορία, γη, δύναμη, τότε.

ΠΟΛΥΣΥΛΛΑΒΗ	ΤΡΙΣΥΛΛΑΒΗ	ΔΙΣΥΛΛΑΒΗ	ΜΟΝΟΣΥΛΛΑΒΗ

2) Να τοποθετήσεις τις λέξεις στον πίνακα αναλόγως τον τόνο τους:

δεκαπέντε, παραγωγός, μοίρασε, επιτέλους, έπειτα, πατώ, μοιράζεις, αναλύω, αντικείμενο, μαζί, κοιτάζουμε, μαλακός, αλήθεια, λιώνω, παράξενος.

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΡΟΠΑΡΑΛΗΓΟΥΣΑ	ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΗΓΟΥΣΑ	ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΛΗΓΟΥΣΑ

3) Να χωρίσεις τις παρακάτω λέξεις σε συλλαβές:

ελληνικός		μανταρίνι	
αδυναμία		υπάκουος	
εκκλησίτσα		Φεβρουάριος	
έντρομος		καθρέφτης	
μαραγκός		αυστηρός	
ανατριχιάζω		αηδόνι	
Βαλκάνια		προσδοκία	
εκστρατεύω		μέλισσα	
διορθώνει		νεράιδα	
ερμηνεία		αναδρομή	
καλλιέργεια		μπαρμπούνι	
έλλειμμα		αυτονόητο	
μάρμαρο		αγκαλιά	
ανεπαρκής		γελοιογραφία	
ιππότης		ναυαγός	
ανθισμένος		πλαιϊνός	